

ŠKOLITELSKÝ POSUDEK

Jakub Egermajer: *Scenáristická geneze husitské trilogie Otakara Vávry*. Bakalářská práce. Katedra filmových studií FF UK, Praha 2021.

Jakub Egermajer si zvolil – obecně vzato – celkem probádané téma, ale jak přesvědčivě ukazuje jeho práce, zdání klame. Detailní rekonstrukce geneze mohutného reprezentativního projektu přinesla řadu nových zjištění, navíc se autorovi podařilo vnořit toto filmové historické téma do širokých kulturněhistorických souvislostí. Uznale nutno konstatovat, že velmi erudovaně.

Celý text člení autor do dvou základních celků – část historicko-teoretickou a část badatelskou. Vnímám to jako autorskou potřebu odlišit od sebe práci se sekundární literaturou a práci s prameny, ale sám existenci takové hranice nikdy neregistruji, protože odkazuje k vnějším ukazatelům, nikoliv k meritů věci. Jestli zatluču hřebík kladivem, nebo sekerou, je přece ve výsledku jedno. Neměl jsem problém číst celou práci jako kompaktní celek.

Jakub Egermajer povolává k analýzám Vávrova a Kratochvílova projektu husitské tradice, jak byly formovány nejen uměleckou kulturou, ale zejména také historickou vědou. A děje se tak opravdu nadstandardním způsobem. Všichni jsme se jistě setkali na půdě závěrečných prací s rozmanitými zkompilevanými přehledy, ale za tímto textem spatřujeme skutečně četbu zdrojů, osobní čtenářskou zkušenost s jedním každým citovaným dílem. Proniknutí do hlubších vrstev problematiky pramenů i z výběru rozmanitých citátů, jako je tomu v případě postřehu Erica Hobsbawma, že „tradice, kterým je připisováno dlouhé trvání, jsou často dílem nedávných let a starobylost jen účinně předstírají prostřednictvím rozličných festivalů, rituálů, textů či řečí.“ To se týká i tradic husitských, které se v historickém vědomí české společnosti etablovaly teprve v průběhu 19. století. Možná ještě názornější příklad skýtá postava Jana Sladkého Koziny a proslulá pře Chodů s Lomikarem. Do historického vědomí českého národa instaloval tento příběh Alois Jirásek svým nejpoblárnějším románem *Psohlavci*. Až do jejich vydání v roce 1889 nějakého Kozinu či Lomikara, třebaže jsou to historické postavy, nikdo neznal. Spolehlivými průvodci v celé problematice byli autorovi novodobí klasikové české historické vědy Petr Čornej, Jiří Rak, z mladších především Jan Randák.

Základním tématem celé práce, jakoby skrytým za procesem zrodu husitské trilogie, je zkoumání diskrepance mezi celkovým interpretačním nastavením husitských tradic a novým,

marxistickým čtením dějinného vývoje postaveném na třídním antagonismu. Za čarou se nám tak v důsledně dotažené marxistické perspektivě ocitají nejen králové historičtí, které máme mít přece rádi (jako třeba Otec vlasti Karel IV.), ale šlechtici vůbec, což se týká i zemana Jana Žižky, jistěže veškerý římskokatolický klérus, ale také králové a princové pohádkoví, krále Miroslava nevyjímaje. V případě husitské trilogie je věc o to pikantnější, že prominentní představitel poúnorové marxistické historiografie a nejmladší akademik v dějinách poválečného Československa Josef Macek se stal historickým poradcem Vávrova a Kratochvílova projektu, který v žádném případě revoluční historickou vědu nenásleduje, naopak se konzervativně drží obrazu ustaveného českou uměleckou kulturou poslední třetiny 19. století. (Právě odlišnost tradicí ustaveného obrazu minulosti od aktuálního poznání historické vědy vedla mezinárodně významného badatele Miroslava Hrocha v 80. letech minulého století k pokusu pojmově rozlišovat mezi historickým vědomím (vědecké poznání) a historickým povědomím.

Pokládám bakalářskou práci Jakuba Egermajera za velmi fundovaně založený text vyznačující se precizností, schopností kritického myšlení i nesporným kulturněhistorickým rozhledem. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku **v ý b o r n ě**.

V Praze 2. 9. 2021

Prof. PhDr. Ivan Klimeš